

**M.A. (SOCIOLOGY) Semester - 3 (CBCS) Examination**  
**Oct/Nov-2021 (OLD COURSE)**  
**THE STUDY OF INDIAN DISPORA (ELECTIVE-1)**

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

**Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- 
- પ્રશ્ન-૧ ડાયસ્પોરા એટલે શું? ભારતીય ડાયસ્પોરાનું કાર્યક્ષેત્ર જણાવો. (૧૪)  
અથવા
- પ્રશ્ન-૧ ભારતીય ડાયસ્પોરાનો ઐતિહાસિક સંદર્ભ વર્ણવો
- પ્રશ્ન-૨ ભારતીય ડાયસ્પોરા અભ્યાસનાં અભિગમો જણાવો. (૧૪)  
અથવા
- પ્રશ્ન-૨ સંસ્થાનવાદની ચર્ચા કરો
- પ્રશ્ન-૩ ફ્રીજ અને મલેશીયામાં રાજકીય સંઘર્ષની ચર્ચા કરો. (૧૪)  
અથવા
- પ્રશ્ન-૩ ઈસ્ટ આફ્રિકામાં રાજકીય વર્ચસ્વની ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન-૪ “ભારતીય ડાયસ્પોરા પર સામાજિક અને આર્થિક અસરો”- ચર્ચા કરો. (૧૪)  
અથવા
- પ્રશ્ન-૪ ગુજરાતમાં ડબલ સીટીઝનશીપ (નાગરિકતા) ની ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનાં “૪” પૈકી કોઈપણ “૨” પ્રશ્નનાં જવાબ આપો. (૧૪)
1. ભારતીય ડાયસ્પોરાની નીતિઓ
  2. ભારતીય ડાયસ્પોરાની સામાજિક રચના
  3. બુદ્ધિશાળી અને કુશળતા ધરાવતી, ધરાવતા લોકોનું તેમના પોતાના દેશથી બીજા દેશમાં સ્થળાંતર
  4. ભારતીય ડાયસ્પોરાનાં અભ્યાસનું મહત્વ.

**English version**

- Q.-1. What is the meaning of Diaspora? State the scope of Indian Diaspora. (14)  
OR
- Q.-1. Describe the historical reference of Indian Diaspora.
- Q.-2. State the approaches of Indian Diaspora study. (14)  
OR
- Q.-2. Discuss the colonial.
- Q.-3. Discuss the political struggles in Fiji and Maleshiya. (14)  
OR
- Q.-3. “Political dominance in east Africa “- discuss.
- Q.-4. “impact of social and economical on the Indian Diaspora”-discuss (14)  
OR
- Q.-4. Discuss the double citizenship in the Gujarat.
- Q.-5. Write any two answer of following four questions. (14)
1. Policy of Indian Diaspora.
  2. Social structure of Indian Diaspora.
  3. Brain drain and skill drain
  4. Importance of Indian Diaspora study.

\*\*\*\*\*